

BREDASCHÉ

Staat-, Letterkundig en

NIEUWS-

Waarheid

COURANT.

Wetenschappelijk

BLAD.

21 Februarij.

Frankrijk.

PARIS, den 18den Februarij.

De meeste bladen spraken heden over het misverstand dat in den hof van het ministerie bestaat, teryl de ministerie leden die gewoonten van geen mogelijk trachten te wederleggen. Men houdt het buiten twiifel, dat aan den heer Humann voorstellen zijn gedaan, die deze geweigerd heeft. Men zegt dat deze gewezen minister, die vroeger het remboursement van de rente te berde bracht, thans dien maatregel voor ontijdig en dus voor ongeschikt houdt. De meening van den heer Humann in deze kwestie noodzakelijk veel invloed moetende uitoefenen, zou de heer Molé denzelven gaarne als lid voor het ministerie winnen; doch gelijk reeds gezegd is, zijne pogingen waren mislukt zoo wel als die van den heer Montalivet, daar geen der personen die men gewoonlijk bij eene verandering van ministerie op den voorgrond plaatst, geneigd zouden zijn om deel uit te maken van een bestuur dat men slechts als transitoir beschouwt, tel men eene combinatie van meerdere eenheid en vastheid van personen en beginselen zal kunnen vormen.

Naar sommige lieden, zoude zitting van morgen als beslissend voor het bestaan van het ministerie aan te merken zijn. Het is intusschen te denken, dat de discussie over de reductie verscheidene dagen zal duren, eer de kwestie in den grond behandeld en de kamer tot een bepaald besluit zal zijn gekomen. In geval zij zich voor de reductie verklaart, zal de minister van finantien, *Lacaze Laplagne*, voorzeker spoedig de portefeuille in andere handen moeten overgeven. Heden hebben er bij sommige gedeputeerden, onder anderen bij den heer *Lafitte*, bijeenkomsten van afgevaardigden plaats, om elkander over het voorstel van den heer *Gouin* te verstaan.

Het *Journal des Débats* behelst heden wederom een betoog over de onregelmaticheid en ongeschiktheid van de reductie der renten.

Gisteren is de kamer van afgevaardigden tot de benoeming van hare bureau overgegaan. Tot president van het eerste bureau is de heer *Guisot* en tot die van het 6de de heer *Thiers* verklaard. Volgens het zoo even genoemde blad behooren er van de 18 presidenten en vice-presidenten, 11 tot de doctrinaire partij.

Het kiescollege van Liborne (Gironde) heeft den heer *Martell*, den ministeriële kandidaat, tot lid van de kamer van afgevaardigden benoemd, ter vervanging van den heer *Thiers*, die tweemaal gekozen zijnde, de voorkeur aan het arrondissement van Aix heeft gegeven.

In de kamer van afgevaardigden heeft gisteren bij de behandeling der petition tot eene vrij levendige discussie aanleiding gegeven, het verzoek van zekeren geneesheer te Duinkerken, dat in de geestelijke belangen mogt voortien worden van de soldaten, die op vreemden boden het vaderland dienden, en die zonder de troost van de godsdienst hun door een geestelijke toegebragt, tot groote smart hunner ouders, welke de beginselen van godsdienst in hen aangekweekt hadden, moesten sterven. Van onderscheidene kanten werd op de verzending van het verzoek naar den minister van oorlog aangedrongen, waartoe ook ten laatste, in weêrwil van den tegenstand der oppositie, besloten werd. Opmerkelijk waren de woorden door den minister grootzegghewaarder, den heer *Banthe*, te dezzer gelegenheid geuit. Men had pogingen gedaan om de oerdiens in Afrika te vestigen, maar zij waren vruchteloos geweest, echter hoopte men tot betere resultaten te komen. Zeker was het intusschen dat, om te voldoen aan de behoeften van de bevolking en van het leger, en vooral de behoefte van de soldaten te voldoen, dat men niet der daad eene beschaafde natie was, er eene eerdienst werd vermaakt en in de godsdienstige behoeften moest voorzien worden; want, vervolgde de minister, die inboorlingen gelooven niet dat een volk waarlijk beschaafd is, wanneer zij de vraag in twiifel trekken, of het eene godsdienst heeft. Uit die oorsaak gaf heden het gouvernement zich met de zaak bezig en verzocht hij, minister, zich niet tegen de verzending naar het bureau van oorlog. Zoals bekend is, zijn met de juli-revolutie de almoezeniers bij de fransche regimenten afgeschaff.

Een groot getal notarissen hebben zich vereenigd om eene petitië op te maken aan de kamer van gedeputeerden tegen het ontwerp van wet waarbij de maatschappijen en commandita verboden worden. Zij beklagen zich over het misdeel dat door het verbod van de soort van associatie aan de fransche nijverheid wordt toegebracht.

Volgende staat voorkomende in het jaarboekje voor onderwijzers is het getal der kinderen in Frankrijk 32,864, gemeente scholen en 16,557 kinderen, te samen 49,421, welke bezocht worden door 1,388,664 jongens en 1,616 meisjes, te samen 3,005,280 kinderen.

De jongste tijdingen uit Algiers houden dat eene beweging van troepen op handen was om Belida en Coleah te bezetten. De kolonel *Lamortiere* had zijne drie bataillons waren in het kamp van *Madelga* verzameld en men gaarne om op te trekken. Men sprak van het voornemen om een kamp te vestigen, een half uur voorwaarts van Coleah en hetzelfde door de znaven te doen bezetten, en om voorts de beide genoemde plaatsen door eenen militairen weg te verbinden. De maarschalk *Vallée* legde veel werkdadigheid aan den dag.

— Omtrent Spanje heeft men heden, bij een telegraphisch bericht, het volgende vernomen:

• Bayonne, 15 Februarij.

• *Espartaco* is te Logrono den 8sten teruggekomen en den toden is hij tot Lodosa voortgerukt. Hij schreef Estella te willen aanvallen.

• Don Carlos is den 12 ten te Tolosa aangekomen, naar Estella gaande; zeven bataillons zijn hem vooruitgetrokken, om zich met de Navarresche troepen in de Solona te vereenigen.

• *Narvaez* heeft bij zijne komst te Jaen het bevel over de troepen tegen *Basilio* op zich genomen.

Van de grenzen heeft men voorts het volgend berigt:

• De generaal *Lanz*, kommandant van het legerkorps ter vervolging van den karlistischen chef *Basilio Garcia* gedetacheerd, schrijft den 5den van uit zijn kampement aan de boorden van den Guadalquivir, tegenover Cazalla, dat hij de insurgenten tusschen Ubeda en Baesa geslagen heeft. Hij heeft 400 gevangenen op hen gemaakt, waaronder een hoofd-officier en 12 officieren. De brigadier *Pardinas* heeft, aan het hoofd der kavallerie, bijzonder tot den gunstigen uitlag van het gevecht bijgedragen.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fonds-notering.

Nederlanden.

RADA, den 20sten Februarij.

Bij gelukken van de meerderheid van Z. K. H. den Eriprus heeft het Z. M. beaagd, Hoogstdezelfs geliefden Kleinzoon, tot dusver den rang van kolonel bekleedende, toe te kennen den rang van generaal-majoor, belast met het kommandement der 1ste brigade van de 1ste divisie; terwijl Z. K. H. tevens zitting in den Raad van State heeft genomen.

Gisteren is tevens te 's Gravenhage officieel bekend geworden eene groote bevordering bij het leger, waarvan reeds sedert eenige dagen in de dagbladen was melding gemaakt. Tot den rang van generaal-majoor zijn aangesteld of bevorderd, behalve Z. K. H. de Eriprus van Oranje, de la Sarraz, directeur van het departement van den Grootmeester der artillerie; van der Wyck en Valtier, directeurs van de 4de en 1ste fortificatie-directie, beiden onder voortdurend genot van hun tegenwoordig tractement; baron von *Quadt von Eubtendruck*, van de 3de afdeeling inf. en tevens tot kommandant van de 2de brigade der 2de divisie infanterie; *Klerck*, van de grenadiers en tevens tot kommandant der 2de brigade 1ste divisie infanterie; O. J. H. graaf van *Limburg Stirum*, adjudant van den Veldmaarschalk, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen en tevens benoemd tot kommandant der 2de brigade 3de divisie inf.; *Knoel*, provinciaal kommandant van Zeeland; de *Muralt*, provinciaal kommandant van Utrecht; T. van de *Poll*, directeur van 's Rijks steeterij te Berenple; baron de *Possion*, van het korps lansiers en kommandant der 1ste brigade kavalerie; baron de *Roisin*, zonder bezwaar der schatkist; van *Duyven*, kommandant der 1ste brigade 2de divisie; de *Hart*, kommandant der 1ste brigade 3de divisie; H. baron van *Heardt tot Boversberg*, kommandant van de 3de brigade 3de divisie infanterie; de *Waldkirch*, met ontslag uit zijne betrekking van adjudant van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, zijnde hem tevens verleend het tractement van not-actië uit den rang van generaal-majoor verbonden, onder bepaling dat hij desniettemin ter beschikking van Z. K. H. zal blijven; de *Promery*, plaatselijk kommandant te 's Hertogenbosch; *Sin*, gewezen plaatselijk kommandant te Bergen-op-Zoom, A. *van Heerenbrogge*, plaatselijk kommandant te Nijmegen; de drie laatste gemelden zonder bezwaar van 's Rijks schatkist.

Aangesteld: tot kommandant van de afdeeling grenadiers, van het 2de bataillon jagers; tot kommandant van dat bataillon *D. G. Herr*; tot kommandant van het 1ste bataillon jagers, *de* majoor; tot adjudant van Z. K. H. den Veldmaarschalk, de majoor *P. G. R. baron Smoetker van Schamburg*, van het korps lansiers; tot adjudant van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, *de* generaal, de majoor *J. D. Barre*, en tot kommandant der 1ste afdeeling der 1ste divisie, *J. H. Zest*, van het 1ste bataillon jagers, die tevens bij de gemeente afdeeling is overgeplaatst.

— Bij besluit des Konings, is onlangs eenige verhooging van premie of handgeld voor de mariniers verleend, die zich op nieuw voor een bepaalden tijd engageren, en tevens bepaald dat de premien en handgelden voor dek- en onderofficieren, niet tot het vaste korps zeelieden behorende, alsmede voor de matrozen welke genegen mochten zijn om in 's Konings zeedienst, voor het bij Hoogst-deszels besluit van 21 Februarij 1832, n°. 98, bepaalde getal jaren, te verbinden, en daartoe geschikt, zullen worden bevonden, met een vierde zullen worden verhoogd.

— Men berigt uit Rome, van den 3den dezer, dat Z. D. H. hertog Bernard van Saksen-Weimar aldaar aangekomen en door den nederlandschen gezant, graaf *Liedekerke-Beaufort*, bij den Paus ter afdientie binnengeleid was, die den met roem bekenden krijgsman en reiziger met groote minzaamheid had ontvangen. Volgens berichten uit Napels, had de Hertog, voor zijn vertrek uit die hoofdstad, van den Koning toestemming erlangd om een afgeelst van den beroemden bronzen Faunus, die het Museum-Bonaparte aldaar versiert, voor zich te laten vervaardigen, hetwelk, in weêrwill van talrijke aanvragen en aanbiedingen, vroeger aan niemand is toegestaan.

— Laatsteleden Zondag zijn te 's Gravenhage wederom bij den russischen gezant twee personen afgestapt die van Londen kwamen en met depeches naar St. Petersburg belast waren. Spoedig hebben zij hunne reize verder voortgezet.

— Uit Leiden wordt gemeld, dat de zuivere opbrengst van een aldaar gehouden studenten-concert ten behoeve der algemeene armen, na aftrek der onkosten, de aanzienlijke som van f 856.82½ heeft opgebracht. Daarvan was ook een gedeelte aan de maatschappij van weldadigheid verstrekt; terwijl door eenige heeren studenten nog eene som van f 177.16½ bij deze gelden was gevoegd, om te gelyker tijd aan de onderscheidene armbesturen te worden uitgedeeld.

— Men schrijft uit Amsterdam van gisteren, dat aldaar den vorigen avond omstreeks elf ure brand was ontstaan in het bovengedeelte van het huis no. 64, op het Amstelveld, bewoond door de weduwe *Schoor*. De vlammen sloegen aldaar en hevig uit en tasten mede het belendende huis no. 65, achter op de keizersgracht uitkomende, aan, hetwelk door den heer *van Hemert* bewoond wordt. In den beginne liet zich deze brand schrikwekkend aanzien, daar de zolder van het huis no. 66 met hooi was gevuld. De voorbeeldige ijver en het beleid der brandspuitgasten hadden echter dit gelukkig gevolg gehad, dat de verdere voortgang der vlammen door dezelve is belet geworden en de brand zich heeft blijven bepalen bij de twee eerstgemelde huizen, die bijna geheel uitgebrand zijn, alsmede tot de beschadiging, het een meer het ander minder, van de aangrenzende gebouwen. In weêrwill van de strenge vorst, zijn acht spuiten met het beste gevolg werkzaam geweest. Ten twee ure des nachts waren zij de vlammen volkomen meester.

— Het bestuur der Engelsche bank heeft het disconto, te rekenen van den 16den dezer, op 4 pCt. vermindert. Men zegt dat zij deze vermindering van één per cent reeds sedert geruimen tijd had voorgenomen, doch daarvan teruggehouden was door de vrees van beschuldigd te worden, dat zij het verkrijgen van geld te gemakkelijk wilde maken en de speculatiegeest daardoor te veel bevordert zou worden. De jongste berichten uit Kanada hebben haar vermoedelijk genoopt, dit besluit niet langer uit te stellen.

Laatsteleden Zaterdag is door de heeren *Pollnus, Raymakers, de Renesse*, en andere vertegenwoordigers uit Limburg een voorstel van wet op het bureau der belgische Kamer van vertegenwoordigers nedergelegd, strekkende om het algemeen bestuur door de kamer te doen magtigen tot het verwaarborgen eener leening van 500,000 franken, uitgeschreven door de gewestelijke staten van Limburg, tot het aanleggen van wegen in die provincie, en welke leening niet tot stand te kunnen komen door de onzekerheid der kapitalisten omtrent het staatkundig lot dat aan dit gewest te wachten staat. Dat dit voorstel niet in strijd is met de wenschen des bestuurs, is gebleken door de verklaring welke de minister van financien in de kamer in deszelfs naam gedaan heeft, dat de staat bereid was den verlangden waarborg te geven, zoo de zelve slechts door het wetgevend ligchaam er toe werd geautoriseerd.

— Terwijl men gezien heeft dat het Belgisch bewind zijnen gezant uit Parijs naar Brussel heeft doen komen, ten einde hem, in het voordeel van handelsaangelegenheden, met een zending bij het Berlijnsche kabinet te belasten, verneemt men thans dat de heer *van de Weijer*, belgisch gezant te Londen zich sedert eenigen tijd te Brussel ijverig bezig houdt met het verzamelen van de noodigste bouwstoffen, voor een handels- en scheepvaart-verdrag tusschen België en Groot-Brittannië; dergelyks had deze gezant daarover beraadslagen met de ministers van binnen- en buitenlandse zaken en den directeur voor de zaken van den koophandel. Men verzekert dat de heer *van de Weijer* zich tevens zoude bezig houden met het onderhandelen over een overeenkomst uit het te sluiten traktaat zou voortvloeijen, en betrekking hebben tot de dagelyksche en regstreeksche verzending van depêches heen en weder, door de stoombooten-dienst van Douvres naar Antwerpen, welke aangelegenheid waarschijnlijk tot stand zou komen. Reeds den 1sten Mei, het tijdstip waarop de opening van den spoorweg tusschen Gwende en Luik zou moeten plaats hebben. Deze laatste overeenkomst heeft het blijkbaar doel om zoodoende de engelsche staatsdepêches met de meeste snelheid naar Zuid-Duitschland of naar het Oosten te verzenden. Er wordt verzekerd dat de zending van den heer *Le Her* en de négocianten van den heer *van de Weijer*, in een nauw te zamen hangend verband zouden staan.

— Uit de berichten die in de belgische bladen worden medegedeeld omtrent den toestand der rivieren, zoowel wat de hoogte des waters als den staat van het ijs betreft, blijkt dat, zoo dool en ijgang niet met eene weerscheiklijke gematigdheid plaats hebben, men vele rampen in België te betreuren zal hebben. In de Maas hebben zich veranderingen ijsdammen en opstoppingen gevormd, waaronder vooral een ijsdam tusschen Jupille en Vié veel ongerustheid moet inboezemen. Ook tusschen Jupille en Beaulieu-Wandre heeft zich een groote ijsberg gevormd; terwijl de waterstand door die onderscheidene stoppingen tot eene hoogte is opgevoerd die tot dus verre nog niet gezien was. Er hebben dan ook reeds onderscheidene overstromingen plaats gehad; en zijn de ijschotsen door den stroom tot op 600 schreden van derzelver beddingen, in de dorpen komen drijven, terwijl zij alles omverre wierpen wat hen op hunnen weg had kunnen tegenhouden. Te Herstal voornamelijk is men voor groote onheilen bezucht; en heeft men zich aldaar zoo overtuigd dat er noodlottige overstromingen en doorbraken bij een hevigen ijsgang moesten plaats hebben, dat men de bewoners van dat punt hunne woningen voorafgiglijk sag ontruimen en hun vee naar de hoogten brengen. Er wordt echter beweerd dat de bevoegde overheid nog in tijd ongelukken zou kunnen voorkomen, indien de ijsdammen niet zoo vast bleef en de ijsdammen en bergen te doen doorgaan.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (19 Februarij) waren genoteerd: Belg. 102; O. Mat. 105; Sp. Ardoin 18½; Diff. 6; Nap. r. 93½; Sic. 90½; dito 1835 91½; Rom. L. 101½; dito Certif. te Antw. 99½; Braz. 74½. — Wissel op Amst. en Rot. ½ premie.

Grainmarkt te Amsterdam.

MAANDAG 19. FEBRUARIJ.

TARWE. — Met levendigen handel, ter consumtie en speculatie bij partij is verkocht: 131 pd. wit b. Pools. f 360; 128 pd. p. Gron. f 230; 130 pd. o. Rijn f 245; 134 pd. p. eenjar. Rost. f 270; 129 pd. o. Anselman. f 250; 131 pd. o. Wiemar f 258; 126 pd. b. Pools. f 270; 125 pd. gen. b. dito f 245; 125 pd. o. Vriess. f 235; 129 pd. o. Rost. f 250.

ROGGE. — Wel zoo gering en ook bij partijen gedaan: 122 pd. o. Wiemar f 175; 123, 124 pd. o. Rijn f 159, 161, op levering; 120 pd. j. dito f 163; 124 pd. o. Rijn op levering bij 12. 161, ter f 162; 123 pd. n. Overs. f 165.

GARST. — In een doen: 102 pd. o. Rijn f 115.

HAYER. — Met veel handel, f 2 hoogst, 76, 77, 78, 80 pd. o. Voer f 75, 77, 78, 79, 80, 82; Rijn, dito aan de Zaan f 82; 86 pd. dikke f 88.

BOEKWET. — f 5 hoger tot 17 pd. Bredasche f 180; 127 pd. Vriess. aan de Zaan f 180; 115 pd. j. dito f 155 aan de Zaan, bij partij.

KOOLZAAD. — f 2 hoger: Lito f 31, 33, 34; Oud-Zeeuwach. f 54½ L; op 9 vat in April 62 L; in Sept. 61, 62 L.

LIJNZAAD. — f 5 hoger: 100 pd. Rijnach. f 260; 111 pd. Koningsberger f 240; 109, 110 pd. dito f 237½.

RAAPOLIE. — Werd in den beginne hooger gehouden, doch vond tot die prijzen geene koopers en bleef daardoor flaauw: per 6/7 f 38½; Vlieland f 38; in de stad f 39, 38½; Mei 37½, 36½; 1° September f 37½, 37; 1° Oct. en Nov. f 37½, 36½.

LJNOLIE. — Per 6/7 f 31; Vlieland f 30½ & 30; 1° Maart, April en Mei f 30½.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (19 Februarij) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld. 2½ pCt. 53½; Kansb. 211½; Amort. Bnd. 4½ pCt. 99½; dito 5½ pCt. 98½; Handelsp. 179½; O. L. S. pCt. 99½; Ardoin 85½; 18½; Met. 5 pCt. 102; O. Lomb. 20½; Per. 13½; Braz. 74½.

BEKENDMAKING.

De Ondergetekende heeft de eer te berichten, dat morgen, Woensdag 21 Februarij, de VORDEING zal plaats hebben met levendig PLUIMGEDIERTE, alsmede dat men aan de SLANG het gewone voedsel zal voorzetten. Dit wonderlijk reptiel blijft somtijds 8 weken zonder voedsel te gebruiken.

Wij noodigen de Beminaars der Natuurlijke Historie uit, om met ons gelijktijdig gebruik te maken.

De Ondergetekende, Ondernemer der POSTWAGEN-DIENST tusschen SLEEUWJIK en BREDA, berigt aan het geëerd Publiek, dat zij door het strenge jaargetijde in de noodzakelijkheid zijn gebragt, met voorkennis en toestemming van Ed. Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie, gedurende deze maand de POSTWAGEN-DIENST te laten slijtaan; dewelke dienste met 1° Maart aanstaande wederom hersteld voortgezet worden.

BREDA, W. BRANGERS & COME.

Februarij 1838.